

მეთუ არა უწყოდა, თუ ვინაჲ წარვიდეს იგი ანუ ვისა მივიდეს. წრამედ მაღლი იგი იმრთისაჲ, რომელი დამკვდრებულ იყო მის თანა, სცვიდა მას და წარუძღუა მას ეკლესიად ჴრისტეანეთაჲსა და მივიდა წმიდისა ამაჲ **საკობის** ეპისკოპოსისა **ნასიბინ** ქალაქისა. თა იყო იგი სრული კაცი, მოშიში იმრთისაჲ და შემკული ყოვლითა სათნოებითა. თა მაღლი იმრთისაჲ იქმოდა ძალთა და სასწაულთა დიდ-დიდთა მის მიერ, და წინაჲსწარ სცნობდა დაფარულთა საიდუმლოთა სულისა ჩმიდისა მიერ, რომელი-იგი დამკვდრებულ იყო მის შოვრის. თა ვითარცა შევიდა წინაჲშე მისსა ნეტარი ესე **სფრემ** და აუწყნა მას ყოველნი საქმენი მისნი, განიხარა მისთვის ფრიად და შეიწყნარა იგი ყოვლითა სიყუარულითა და დაადგინა იგი სადგურსა მას წიგნის მსმენელთა თანა.

3. **ჟოლო** ჭაბუკი ესე დლითი-დღედ ჰმატებდა წადიერებითა და მოსწრაფებით სწავლასა სარგებელისათჳს სულისა თჳსისა და მოსწრაფე იყო მარხვასა და ღოცვასა; და წადიერად და გულსმოდგინედ მიისწრაფინ ეკლესიად, რათამცა ისმინა ჩიგნთაგან ჩმიდათა. თა შევიდა წმიდისა ამის ამაჲ **საკობ** ეპისკოპოსისა თანა საეპისკოპოსოს და ისწრაფდა მუნამდის, ვიდრემდის იქმნა ამაჲძველ წმიდისა მის იმრთისა ეპისკოპოსისა განგებასა მისსა. თა რაჟამს ხედვიდა წმიდა იგი გამოწულილვასა და გამოძიებასა განგებისა მისისასა, აღივსებოდა მისთვის სიხარულითა და მხიარულებითა და მარადის განამტკიცებდა საქმეთა თჳსთა სიტყუათაგან ცხორებისათა ჩიგნთაგან ჩმიდათა. თა არა თუ ზოლო წმიდასა მას თანა ოდენ საყუარელ იყო იგი, გარნა ყოველთა თანა შვილთა **სკლესიის**ათა. თა შემდგომად მცირედისა ჟამისა სრულ იქმნა ყოვლით კერძოვე ნათლითა და იმრთისმოშიშებითა.

შაშინ სირცხლეულ იქმნა ეშმაკი, რომელმან-იგი გამოაძო სახლისაგან მამისა თჳსისა, და ვერღარა შემძლებელ იყო ხედვად მისა. **ჟოლო** ეშმაკმან წინა-აღმდგომებისა მისისათჳს და დაწუვისაგან მის მიერ ინება, რათამცა შთააგდო იგი ცუდად-დიდებულებასა, რათამცა დააბრკოლნა შვილნი **სკლესიის**ანი და ყოველნი მორწმუნენი. თა აღაშფოთა კუალად ამაჲ **საკობცა** ეპისკოპოსი და რომელ-იგი მტერობითა ღონწ იძია მის ზედა ეშმაკმან მან წმიდასა **სფრემს** ზედა, რათამცა ავნო მას დიდისა მის პატივისა მისისათჳს, რომელი-იგი აქუნდა მას

ყოვლისა ერისაგან. შადლითა მით სულიერითა გამოეცხადა განგებაჲ წმიდისა მის იმრთისა კაცისაჲ და უფროსლა ემატა მით სიყუარული მისი წინაჲშე პატიოსნისა მის ეპისკოპოსისა.

4. თა ამაღლდა და დიდებულ იქმნა მის თანა პატივი და საქმწ მისი უფროს პირველისა მის, რამეთუ იყო მუნ კაცი **სკლესიისა** **ნასიბინისა** მნათწ, და სახელი მისი **სფრემვე**. თა ვითარცა იხილა, რამეთუ ეპისკოპოსმან და ყოველთა შვილთა **სკლესიის**ათა შეიყუარეს წმიდაჲ ესე, რამეთუ აღივსი იგი შურიტა წინა-აღმდგომებად მისა. თა რომელთამე დღეთა შინა დაეცა მნათწ იგი ერთისა ვისმე წარჩინებულისა მოქალაქისა ასულისა თანა ქალწულისა, და მიუდგა მის კანდელაკისაგან. შაშინ ჰრქუა მან ქალსა მას: «ოდეს შეგაცნას მამამან შენმან, არქუ მას, ვითარმედ **სფრემ** ესე, რომლისათჳს იტყვან, ვითარმედ წმიდაჲ არს იგი, შემოვიდა ჩემდა დღესა ერთსა და მან შემამთხვა ესე». თა ვითარცა ეუწყა მამასა მის ქალისასა საქმწ ასულისა თჳსისაჲ, ჰრქუა მას: «ვინ არს, რომელმან იკადრა და გიყო შენ ესე საქმწ?» მაშინ მიუგო და ჰრქუა მას: «**სფრემ** მიყო ესე, რომლისათჳს იტყვან კაცნი, ვითარმედ წმიდა არს იგი». თა მეცსეულად წარვიდა იგი ეპისკოპოსისა და პირსა თჳსსა იცემდა და ჰრქუა მას, რომელ-იგი უთხრა მას ასულმან მისმან.

თა ვითარცა ესმა ეპისკოპოსსა საქმწ იგი ქალისა მის მამისაგან, მწუხარე იქმნა დიდად ფიცხლად. **ჟოლო** ეპისკოპოსსა ყოველნივე საიდუმლონი საღმრთონი გამოეცხადებოდეს მაღლითა მით, რომელ-იგი იყო მის თანა, გარნა საქმწ იგი ქალისაჲ მის დაეფარა მისგან. შაშინ ცნეს ყოველთა კაცთა, დაბრკოლდეს მისა მიმართ ყოველნივე. შაშინ მოუწოდა ეპისკოპოსმან ნეტარსა მას და იწყო მხილებად მისა ამის საქმისათჳს. **ჟოლო** იგი შეურევებულ იქმნა. თა იწყო ნეტარმან მან გულისზრახვად გულსა შინა თჳსსა მისთვის და არაჲ მიუგო მას სიტყუად. თა შემდგომად მისა ჰრქუა: «ჰე, მამაო, ვცოდე. წრამედ ვევედრები სინმიდესა შენსა, რათა მომიტეო და შემინდო ცოდვაჲ ესე». **ჟოლო** ეპისკოპოსსა, ამაჲ **საკობს**, არავე ჰრწმენა ამის საქმისათჳს. **წრა** თუ იცოდა, გარნა ყოველნი საიდუმლონი და განზრახვად მისი უწყოდა მან.

თა კუალად ამაჲ **საკობცა**, ეპისკოპოსი ნეტარი, ვევედრებოდა იმერთსა, რათა გამოაცხადოს საქმწ ესე, და დაუფარა მას იგი იმერთმან, რამეთუ იმერთი, ჴომლისაჲ დიდებულ

არს სახელი შისი, უნდა, რაფთაძეცა გამოაცხადნა საიდუმლონი ამის წმიდისანი და ერსა გამოუცხადოს კეთილად სრბად მისი და სათნოებანი, რომელნი მონიჭებულ იყვნეს მისა. **ნა** ვითარცა შვა ქალმან ყრმად იგი, აღიქუა მამამან მისმან ყრმად და მოჰგუარა წმიდასა იმრთისასა ეპისკოპოსსა. **შაშინ** ბრძანა ეპისკოპოსმან მოწოდებად ნეტარისა **„ფრემისი“**. **ნა** ვითარცა მოვიდა, ჰრქუა მას ქალისა მამამან: «მიიღე ან ძე შენი და განზარდე იგი, ვითარცა გნებავს». **შაშინ** ნეტარი **„ფრემ“** ტიროდა და თქუა: «ჰე, მამო, ვცოდე. ჴარნა გვედრები, რაფთა მომიტეოს სინმიდემან თქუენმან». **ნა** აღიქუა ყრმად იგი და შევიდა ეკლესიად. **ნა** ვითარცა იხილეს კაცთა ყოველთა, განკვრეულ იქმნეს მისგან და შეცბუნდეს. **ქომელნიმე** იტყოდეს: «უბრალო არს», და რომელნიმე დაბრკოლდეს მისა მიმართ. **ჴოლო** იგი მას შინა ტიროდა და იტყოდა: «ვედრენით, ძმანო, იმერთსა, საყუარელნო, რაფთა მომიტეოს ცოდვად ესე».

ნა ვითარ დაადგრა მას ზედა დღე რაფდენმე და იხილნა კაცნი, რამეთუ დაბრკოლებულ იყვნეს მისა მიმართ, შეშინდა სიტყვსა მისგან, რომელსა იტყვს სახარებასა შინა: «წყეულ არს კაცი იგი, რომელმან დაბრკოლოს ერთი ძმათა მათ მცირეთაგანი, რომელნი ჩემდა მომართ მორწმუნენი არიან და დაბრკოლდეს» (მთ. 18, 6). **ნა** ვითარცა იხილა იმერთმან ფრიადი მოთმინებად მისი და იჭკ კაცთად მისა მიმართ (**ხოლო** იგი შეინყნარებდა კდემასა და ყუედრებასა მათსა სიხარულით), ინება იმერთმან, რაფთა გამოუცხადნეს სათნოებანი მისნი სულიერნი და სიმდაბლჳ იგი მისი ჭეშმარიტი ყოველთა კაცთა, რაფთა სირცხვლეულ იქმნეს ეშმაკი და ნების-მყოფელნი მათნი.

სყო დღჳ კვრიაკჳ. **ნა** ვითარცა აღასრულეს მსახურებად საიდუმლოზად და ეზიარნეს კაცნი საიდუმლოთა **ჴორცთა** და სისხლთა პატიოსანთა **ჴრისტჳსთა**, მაშინ წარმოდგა ნეტარი **„ფრემ“** წინაშე ეპისკოპოსისა, და ყრმად იგი ჴელთა მისთა სამჴართა ქუეშე, და ევედრა მას, რაფთა უბრძანოს აღსლვად საფსალმონეთა ზედა. **ჴოლო** ეპისკოპოსმან ბრძანა, რაფთა აღვიდეს. **ნა** ვითარცა აღვიდა საფსალმონეთა ზედა და დადგა შოვრის მისსა, ყრმად იგი მის თანა გამოიღო გარე მარჯუენესა ჴელსა ზედა მისსა და პირი ყრმისად აღმოსავალით მიაქცია და ჴმა-ყო ჴმითა მაღლითა და თქუა: «შენ გეტყვ, ჴ, ყრმად, და გაფუცებ სახელსა იმ-

რთისა ცხოველისასა, **ქომელ** არს შემოქმედი ცათა და ქუეყანისად და ყოველნი, რაფდენნი არიან მას შინა, აღაღე პირი შენი და უთხარ სამართალი: ვინ არს მამად შენი?» მიუგო ყრმამან მან ჴმითა მაღლითა: «**„ფრემ“** მნათჳ არს მამად ჩემი». **ნა** ვითარცა ესმა ყოველთა კაცთა ჴმად იგი ყრმისად მის, დაეცა მათ ყოველთა ზედა შიში დიდი, და შეცბუნდეს ყოველნი მისგან და ინყეს ჴმობად და ლაღადებად, განკვრევებულნი ევედრებოდეს ნეტარსა **„ფრემს“**, რაფთა მიუტეოს მათ, **ხოლო** ყრმად იგი მეყსა შინა ადგილსავე მოკუდა.

შაშინ მივიდა მამად იგი ქალისად მის და შეუვრდა ფერჴთა წმიდისა **„ფრემისთა“** და ტირილით ევედრებოდა მას, რაფთა შეუნდოს მას. **ნა** ეუნყა ეპისკოპოსსა საქმჳ ესე. **შაშინ** ყო ერსა ზედა ლოცვად სალხინებელი, რომელ არს ჴლასმონი, წმიდასა ეკლესიასა შინა. **ჴიერ** დლითგან იდიდა მონად იმრთისად წმიდად **„ფრემ“** ყოველთა კაცთა თანა უმეტჳს პირველისასა, და სირცხვლეულ იქმნა მიერთგან ეშმაკი და დაეცა. **ჴოლო** მნათჳ იგი ოტებულ იქმნა და მიერთგან არავინ იხილა იგი. **ნა** განდიდნა კუალად ნეტარი **„ფრემ“** წინაშე თუალთა წმიდისა ეპისკოპოსისათა და პატიოსან იყო მის წინაშე უფროჲს პირველისასა და მარადის მის თანა იმარხავნ და საზრდელსა ერთსახედ მიიღებნ.

ნა შემდგომად მცირედისა ჟამისა აღდგა **„სრიოზ“**, მგმობარი შამისა და ძისა და სულისა **ქმიდისა**, და შემოქმედისა თჳსისა ზედა აღმოიღო ენად თჳსი, ვითარცა მახვლი. **ნა** აღივსო **„სჯუტჳ“** ბილწებითა მისითა. **შაშინ** შეკრიბა დიდებულმან და მორწმუნემან **„ჴოსტანტინე“**, მეფემან ბრწყინვალემან, ეპისკოპოსნი ყოველნი **„ნიკიისა“** ქალაქსა შინა. **ნა** ვითარ უწოდა წმიდასა აშბა **„საკობს“** ეპისკოპოსსა, რაფთა მივიდეს მუნ და მოყუასნი მისნი მის თანა, მაშინ ნეტარიცა ესე **„ფრემ“** თანა-წარიყვანა წმიდასა ღრებასა, რაფთა ბრძოლა-უყოს სარწმუნოებისათჳს მართლისა, ვითარცა ერისთავმან რად გუნდისამან წმიდისა საჴელმწიფოსა შინა **„პრომთასა“**. **ნა** ვითარცა შეაჩუენეს **„სრიოზ“** და განდევნეს იგი და ყოველნი, რომელნი იყვნეს მის თანა, და მიექცა ძკრი თჳსი თავსავე თჳსსა ზედა, და მიიღო მისაგებელი მისი მსგავსად უგუნურებისა მისისა ძალითა იმრთისადათა. **ჴოლო** წმიდად ეპისკოპოსი აშბა **„საკობ“** და ნეტარი და რჩეული **„ფრემ“** შემდგომად ღრებისა

მის განცხადებასა და ყოველნი კაცნი მიიქცეს ქუეყანადვე თვსა. შაშინ მოიქცა ამბა **საკობ** ეპისკოპოსი ქუეყანადვე თვსა სიხარულითა დიდითა მსგავსად ერისთავისა, რომელმან-იგი სძლის მტერთა, და წმიდა **იფრემ** მის თანა. **ქოლო** ნეტარი ესე **იფრემ** დღითი-დღედ ჰმატებდა და ისწრაფინ წარმატებასა იმართისმოშიშებითა და სათნო-ყოფითა შისითა და მარადის იკითხავნ **ქიგნთა** **ქმიდათა** და ერჩდა იგი წმიდასა ეპისკოპოსსა ყოველსავე ზედა, რაჲცა რაჲ ებრძანის მას საქმედ.

6. **შა** შემდგომად მცირედისა ჟამისა შეისუენა **ქოსტანტინე**, მეფემან დიდებულმან, და დაიპყრეს მეფობაჲ ძეთა მისთა. **შა** შემდგომად მისა, მათ ჟამთა, გამოვიდა **საბურ**, მეფე **სპარსთაჲ**, რამეთუ უდებ-ყვეს ძეთა **ქოსტანტინე** მეფისათა დიდებულისა, და მოინა ქალაქად **ქასიბინისა** აურაცხელითა ერთთა მრავლითა და მარზაპნებითა და ძალითა მრავლითა, და ნათესავეები, რომელთაჲ არა იყო რიცხვ. **შა** ორად განყო ლაშქარი მისი და განაწყო და მოუწდა ქალაქსა ბრძოლად შინა-მკვდრთა ქალაქისათა. **შა** გარე-მოიცვა ქალაქი სამეოცსა დღესა და გარდაადგო მდინარე იგი, რომელი შემოვიდოდა ქალაქსა შინა, განკუეთა ზღუდისა ძირსა და შეადგო ქუეშე სასუფეველსა ზღუდისასა და დაარღვა ზღუდს იგი სიმრავლემან წყლისამან. **შა** ჰგონებდა **საბორ**, ვითარმედ უშრომელად შევიდეს ქალაქსა. **შაშინ** ამბა **საკობ**, პატრიოსანმან ეპისკოპოსმან კურთხეულმან, და ნეტარმან **იფრემ** და ყოველთა შვილთა **ქკლესიისათა** იწყეს ლოცვად და ვედრებად იმართისა მრავლითა ცრემლითა და სულთქუმითა ყოველთა დღეთა ბრძოლისათა.

შაშინ წმიდაჲ ამბა **საკობ**, ეპისკოპოსი კურთხეული, დაადგრა შოვრის მკედართა და მოქალაქეთა და ნუგეშინისცა მათ ყოველთა და აღაშშნა ზღუდს იგი. **შა** აჰმართნეს ფილაკანები და უშტეკავნები ზღუდესა ზედა და ესროდეს მათ და გააშორებდეს ლაშქარსა ქალაქისაგან. **ქსრტ**თ ყო წმიდამან ეპისკოპოსმან და ნეტარმან **იფრემ**, და ვერ შეუძლეს მოახლებად ზღუდისა. **შა** ეკლესიასა შინა ევედრებოდეს იმერთსა ამის ჭირისათვს. **შაშინ** მეფემან **საბურ** – არა თუ ზღუდისა მისთვს, რომელი აღაშშნეს, განკვრეულ იქმნა, – არამედ სხუად სახილავი იხილა და მისგან შემინდა შიშითა დიდითა და ზარგანვდილ იქმნა ამისთვს, რამეთუ იხილა მან კაცი, შემოვბილი

სამეუფოთა სამოსლითა, მდგომარე ზღუდესა ზედა და ზენრითა ბრწყინვალითა და დიდებულობითა. **შა** გულისხმა-ყო და განიზრახა თავსა თვსსა, ვითარმედ **ბერძენთა** მეფე არს იგი, და არავის უთხრა მოყუასთა მისთა, რომელნი-იგი ეტყოდეს მას, ვითარმედ: «არა არს აქა მეფე». **შა** რამეთუ რომელნიმე მარზაპანთაგანნი მოვიდოდეს ჰეფობთა მთავრისა მისისა თანა და ეტყოდეს, ვითარმედ: «არა არს აქა მეფე, არამედ არს იგი **სნტიოქიას** ქალაქსა». **შა** იცოდა მეფემან **საბურ** **სპარსთამან** ნიშანები(!) მისი და ესწავა, რომელი-იგი ჰბრძოდა ამათ წილ. **შაშინ** ზარგანვდილ იქმნა საწყალობელი იგი და უბრძანა ბანაკსა თვსსა, რაჲთა ესროდიან მას ისრითა. **შა** არა იცოდა მან უსუსურმან გონებითა, ვითარმედ რომელი-იგი უჭორცო არს, ვერ ავნებს მას ისარი მისი. **შა** სირცხვლეულ იქმნა, რაჟამს იხილა დიდებაჲ იგი.

შაშინ საკვრველმან **იფრემ** განთქმულმან ითხოვა ნეტარისა ამბა **საკობ** ეპისკოპოსისაგან, რაჲთა უბრძანოს და განვიდეს ზღუდესა ზედა, რაჲთა იხილნეს ბარბაროსნი იგი და ესროდის მათ ისრითა. **შა** ვითარცა ესმა ამბა **საკობს** სიტყუად ნეტარისა **იფრემისი**, უბრძანა, რაჲთა აღვიდეს, რამეთუ იცოდა მაღლი იგი, რომელი იყო მოცემულ მისა მის სასწაულისაგან, რომელიცა ყო მან. **ქოლო** რაჟამს განვიდა ნეტარი რომელსამე ზღუდეთაგანსა და იხილნა ბევრის-ბევრეულნი კაცნი, აღიხილნა თუალნი თვსნი იმართისა მიმართ და ითხოვა მისგან, რაჲთა მიავლინოს მათ ზედა რისხვად, მკალი და ბუზი, რაჲთა ამათ მკეცთა უნდოთა მიერ კმა-უყოს მათისა ბრძოლისათვს, და გულისხმა-ყოს **საბურ** **სპარსთა** მეფემან, საწყალობელმან უბადრკუმან, ძალი იმართისაჲ.

შაშინ ლოცვითა წმიდისა **იფრემისითა** მოინა მათ ზედა ღრუბელი და მკალი და ბუზი და დაესხა პილოთა ზედა, რამეთუ თმაჲ არა ასხს მათ. **შა** ფაქლი შევიდის ყურთა და ცხვრთა შეუჭდის. **შა** დაესხა ბუზი იგი ცხენთა და პილოთა და სხუათაცა პირუტყუთა: ჯოვრთა და აქლემთა და ყოველთა საცხოვართა. **შა** ვერ დაუდგეს წინაშე რისხვასა მას, რომელი-იგი მოავლინა იმერთმან მათ ზედა ლოცვითა ამის წმიდისა და ნეტარისა **იფრემისითა**. **შა** აღჭრნეს ბუზთა მათ ჯოვრცნი ცხენთანი. **შა** სიმძაფრისაგან ტკივილისა, რომელცა-იგი იგუემებოდეს სავედრები, გარდამოჰყრიდეს მკედართა, და ვერ დაიდგმიდეს მკედარნი ზურგთა ზედა ცხ-

ენტასა. **რა** აღაშფოთა ბანაკი იგი მათი, და დაყარეს კარვები მათი და წარივლტოდეს მიერ. **რა** ვითარცა გულისხმა-ყო მეფემან საწყალო-ბელმან ძალი იგი იმრთისაჲ, ჯომელ ჰმწყისის მორწმუნეთა ნების-მყოფელთა მისთა კეთილად მოღუანეთა, მაშინ მეოტ იქმნა მეფე მუნით სირცხვლეული, არარაჲ შეიძინა ყოვლისა მის განმზადებულებისა მისგან ძლევაჲ. **ზოცვისა** მისგან წმიდისა და ნეტარისა **წფრემისა** იქსნა იმერთმან ქალაქი იგი.

7. **რა** შემდგომად ჟამთა მცირედთა სრულ იქმნა ცხორებაჲ ნეტარისა და კურთხეულისა ეპისკოპოსისაჲ ამა **საკობისი**, და მივიდა ოფლისა თვისისა სრული ყოვლითა სათნოებითა. **რა**შინ ნეტარი **წფრემ** მწუხარე იქმნა სიკუდილისა მისისათჳს ფრიად და ჴუებულ იქმნა მისთჳს და აიღო გუამი წმიდისაჲ მის და შემურა პატივითა დიდითა და დაჰმარხა. **რა** დაადგრა წმიდაჲ იგი ქალაქსაჲ **ჩისიბინისასა სპარსთა** შეპყრობადმდე. შემდგომად მცირედისა ჟამისა მეფემან **ჲოსტანტინე** მცირემან წარმოავლინა **ვლიანე** უღმრთოჲ ქუეყანად დაცვისათჳს. **რა** მისა შემდგომად შეისუენა **ჲოსტანტინე** მეფემან, და დაიპყრა მეფობაჲ **ვლიანე** წყეულმან. **რა** იქმნეს ბრძოლანი და შფოთებანი ყოველთა ქალაქთა შინა. **რა** განახუნა საკერპონი ტაძრები იგი და წარვიდა **სპარსეთისა** ქუეყანად. **რა** დიდი შფოთი მოიწია ჴრისტიანეთა ზედა ჟამთა მისთა. **რა** იქმნა ოწრებაჲ და ბრძოლანი მრავალნი ქუეყანასა **სპარსეთისასა**. **რა** მუნ მიიღო მისაგებელი მისი იმრთისაგან ქუეყანასა მას მტერთასა. **რა** შემდგომად მისა აღდგა სხუაჲ მეფე, რომლისა სახელი მისი **ვზინიანოს**. **რა** იყო მეფე კურთხეული და ბედნიერი მეფობასა შინა.

რაეგო **საბურ** მეფესა **სპარსეთისასა**, რამეთუ **ვზინიანე** მეფესა მორწმუნესა ექმნა საქმე კეთილი **საბურ** მეფისა თანა და აქუნდა მის თანა სიყუარული და კადნიერებაჲ და საყუედური, ვითარცა-იგი აქუს მეფეთა ჩუეულებაჲ კეთილის-მყოფელთათჳს მისაგებელი, ეგრეჲთვე **საბურს** თანა-ედვა პატივი მისი. **რა**შინ შეკრბეს ორნივე ერთად: **საბურ**, **სპარსთა** მეფე, და **ვზინიანე**, მორწმუნე მეფე **ბერძენთა**, და წარმოიღეს მათ თანა **ვლიანე** უმჯულოჲ სამკუდროთა შემოსილი და მოიღეს ქალაქად **ჩასიბინისა**. **რა**შინ შეანონნეს მოოწრებულნი იგი ქუეყანანი: რომელ-იგი მოოწრა **სპარსთა** ქუეყანაჲ **ბერძენთა**, ეგრეჲთვე

კუალად რომელი **ბერძენთა** მოეოწრა **სპარსთა** ქუეყანაჲ. **ჲოლო** რომელ-იგი **ბერძენთა** მოეოწრა **სპარსთა** ქუეყანაჲ, უფროჲს იყო. **რა**შინ მეფემან კურთხეულმან **ვზინიანე** მისცა ქალაქი **ჩასიბინისაჲ სპარსთა** ნაცვალად მოოწრებულისა მის წილ, **ხოლო** იგი საზღვრად დაიდევს **ბერძენთა** და **სპარსეთისა** ვიდრე დღენდღელად დღედმდე. **რა** უბრძანა მოქალაქეთა, რაჲთა გამოვიდენ მიერ ქალაქისაგან და მისცენ იგი **სპარსთა**, რამეთუ მას ზედა ყვეს ზავი. **რა**შინ ნეტარმან **წფრემ** გამოთქუა საკითხავი უმჯულოჲსა **ვლიანტსთჳს** და მწუხარებათა მათთჳს, რომელ-იგი შეემთხვა ჴრისტიანეთა და დღეთა მისთა მას ჟამსა.

8. შემდგომად მისა განვიდა წმიდაჲ **წფრემ** მეფობასა **ვზინიანე** მორწმუნისასა ქალაქით თჳსით და მივიდა ქალაქად, რომლისა სახელი მისი **სრაბია**, და მას შინა მოიღო წმიდაჲ ნათლისღებაჲ. **რა** იყო იგი ჰასაკითა ორმოცდაათრვამეტისა წლისა დღეთა. **რა** ისწავლებოდა **რა**ვითსა და იკითხავნ **ჩიგნთა** **ჩმიდათა** სულიერთა მის თანა, რომლისა მიერ ნათელი მოელო. **რა** ამისა შემდგომად აღდგა შფოთი დიდი მას ქუეყანასა შინა **სკლესიათა** ზედა იმრთისათა. **ჲოლო** იგი წარივლტოდა მუნით და მოვიდა ქალაქად, რომელსა ჰრქვან **შიდი**, და დაადგრა მას შინა და უნათობდა მათ, რომელნი-იგი დანთქმულ იყვნეს ბნელსა და აჩრდილთა სიკუდილისათა მსხდომარენი საცთურებათა შინა ეშმაკისათა. **რა** დაადგრა მას შინა მცირედსა ჟამსა. **რა** ვითარცა გამოვდა ზამთარი, მერმე წარმოვიდა ქალაქად **ორჰაისა**, რომელ არს **ჴოვამდინარეთა**. **რა** ვითარცა იხილა იგი შორით, განიხარა და თქუა გულსა თჳსსა, ვითარმედ: «დავემკდრო ქალაქსა ამას შინა ვიდრე მიაღსასრულადმდე».

რა ვითარ მიეახლა ქალაქსა და მიიწია მდინარესა, რომელსა ჰრქვან **შტსამანისი** (**ხოლო** იგი გარე-მოიცავს ქალაქსა), და იხილნა მას ზედა დედანი, რომელნი რცხიდეს. **რა** დაადგრა მდინარესა მას ზედა და ხედვიდა მათ. **ჲოლო** ერთმან დედათა მათგანმან, რომელნი რცხიდეს მუნ, ინყო ხედვად მისა და განცდად ჟამ ერთ. **ჲოლო** წმიდამან **წფრემ** შეჰრისხდა მას და ჰრქუა: «არა გრცხუენისა, **ჴ**, დედაკაცო, და არცა დახედვიდეა ქუეყანად მიმართ?» და მიუგო დედაკაცმან მან და ჰრქუა მას: «შენდა ჯერ-არს, რაჲთა ხედვიდე ქუეყანასა, რამეთუ მისგანი ხარ. **ჲოლო** ჩემდა ჯერ-არს, რაჲთა

გხედვიდე შენ, რამეთუ მე შენგანი ვარ». შაშინ განკვრდა წმიდა **წფრემ** სიბრძნისაგან მის დედაკაცისა და გონიერად მიგებისა მისისათვის, რომელი-იგი ჰრქუა მას სიტყუად. **წა** წარმოვლნა იგინი და იტყოდა გულსა თვსსა: «უკუეთუ დედანი ამის ქალაქისანი ესრტო ბრძენ არიან, ვითარცა ესე დედაკაცი, მაშა რავდენ უფროს გარდამატებულ იყვნენ მამანი დედათა გონიერებითა და მეცნიერებითა?» მაშინ შევიდა ქალაქად და თქუა თავსა თვსსა: «ამიერითგან ვიქმოდოი სასყიდლითა და ვჭამდე პურსა», რამეთუ არარად იცოდა ჯელთსაქმარი. **წა** მივიდა იგი მეაბანოესა თანა და დაემიზდა მას. **წა** მას ჟამსა შინა უფროსნი კაცნი მოქალაქენი **ურაჰელნი** წარმართნი იყვნეს. **წა** ილო წმიდად ესე ამხილებნ მათ და შეეშჯულელებიედ მათ **წა** ვითისა სიტყუათაგან და **წი**გნთაგან **წი**მიდათა. **წა** ესევითართა საქმითა დასტკებოდა მას და იხარებნ.

9. **წა** ღლესა შინა ერთსა შეემთხვა მონაზონსა ვისმე წმიდათაგანსა ურაკპარაკსა შინა. **წა** კითხვიდა მას და ეტყოდა მონაზონი იგი: «ვინაჲ ხარ შენ, ჭაბუკო?» **წა** ილო მან უთხრა მას საქმწ თვსი და ცხორებაჲ თვსი. **წა** ილო მონაზონმან მან ჰრქუა მას: «ვითარ შენ ჴრისტიანე ხარ და იქმ წარმართთა თანა და გნებაჲს სასუფეველსა შინა ყოფაჲ?» **წა** ილო ნეტარმან **წფრემ** ჰრქუა მონაზონსა მას, რამეთუ: «არა მიყუარს იგი». **წა** რქუა მას მონაზონმან მან, რამეთუ: «მე გაგაზრახო უმჯობწსი შენთვს, რაჲთა მიხვდე ერთისა ვისმე მონაზონისა მარტოდ ცხორებულისა თანა წმიდათაგანისა, რომელნი არიან აქა, და შეეყავ ერთსა მათგანსა, და მან გასწაოს ცხორებაჲ სულისა შენისაჲ». **წა** ვითარცა ესე ნეტარსა მონაზონისა მისგან, წარვიდა მის თანა. **წა** მივიდეს მთად კერძო, რომელ არს დასავალით ქალაქსა **წრაჰისასა**, რამეთუ მას შინა იყვნეს სიმრავლწ მონაზონთაჲ. **წა** დაემკვდრა მუნ ქუაბსა შინა მახლობელად მონაზონისა ერთისა მოლუანისა და სულიერისა. **წა** ილო იგი მარადის გამოუცხადებდა მას სახილავთა საღმრთოთა.

წა შემდგომად წელიწადისა ერთისა, რაჲ ჟამითგან დაემკვდრა წმიდაჲ ესე მთასა მას შინა, ილოცავნ მიმდემად გონებითა წმიდითა და იმარხავნ წმიდად და იკითხავნ მარადის **წი**გნთა **წი**მიდათა სულიერთა დაუცადებელად. **წა** ღამესა შინა ერთსა განვიდა გარე წმიდაჲ იგი ბერი სენაკით თვსით და იხილნა **წა**გე-

ლოზნი ზეცით გარდამოსრულნი და ერთისა მათგანისა ჯელთა ტომარი დიდი დაწერილი ორკერძოთეჲ. **წა** ჰრქუა ერთმან მათგანმან მოყუასსა თვსსა: «**წა**ის მისცემ ქარტასა ამას: **წა** **წავლეს**, განშორებულსა **წავტისა** უდაბნოჲსა-სა, ანუ **წა** **წა**მენს მარტოდმყოფსა?» და მიუგო **წა**გელოზმან მან და ჰრქუა: «არა ბრძანებულ არს ეგე ჩემდა». **წა** ილო სხუამან ჰრქუა მას: «მაშა ვინ არს აქა ღირსი მაგისი?» მიუგო და **წა** ჰრქუა მას: «არავინ არს დაბადებულთა შოვრის იმრთისათა დღეს კაცი ღირს ამისა, გარნა **წა** **წა**რემ **წა**სური, რომელ არს მთასა **წრაჰისასა** მარტოდმყოფი».

წა რაჟამს იხილა ბერმან და ესეა და გან-
 15 იცადა სახილავი იგი, ჰგონებდა, ვითარმედ უცნებაჲ რაჲმე არს მტერისაჲ და უბედ-ყო იგი საქმწ. **წა** კუალად იტყოდეს წმიდისა **წა** **წა**რემ-**წა** **წა**სტვს, ოდეს იყო იგი ყრმა მცირე, ვითარმედ: იხილა მან ჩუენებაჲ და სახილავი, ვითარცა
 20 იგი იტყოდა, ვითარმედ აღმოჴდა ენისა მისისაგან ვაზი და განდიდნა იგი, და აღივსო მისგან ყოველი სოფელი, და გამოიხუნა ტევანნი მრავალნი, და მოვიდოდეს მფრინველნი ცისანი და დასხდებოდეს მის ზედა და ჭამდეს
 25 ნაყოფისა მისისაგან, და არა დაილეოდა იგი, გარნა უფროსლა აღორძნდებოდა და განმრავლდებოდა და ემატებოდა ნაყოფი მისი. **წა** დღესა რომელსამე განვიდა წმიდაჲ იგი ბერი, მეზობელი მისი, და მოვიდა ნეტარისა
 30 **წა** **წა**რემისა, ვინაჲცა-იგი შეეყენებულ იყო, და პოვა იგი, რამეთუ ჯდა და წერდა თარგმანებასა „**წა**ბადებისასა“. **წა** განკვრდა წმიდაჲ იგი ბერი, თუ ვითარ ესემლეგანი სიბრძნწ მოსცა მას იმერთმან და მადლი ჟამსა შინა მცირესა.
 35 **წა** ვითარ აღასრულა „**წა**ბადებაჲ“ და იწყო „**წა**შეორისა შჯულისასა“, მაშინ გულისხმა-ყო წმიდამან ბერმან, ვითარმედ ჭეშმარიტად სახილავი იგი, რომელ იხილვა მან, მისთვს იყო, და შეიყუარა იგი ფრიად. **წა** მიიღო საკითხავი მისგან და წარიღო ქალაქად და მოავლნა მოძღუ-
 40 არნი და მღდელნი და მთავარნი ქალაქისანი. **წა** ვითარცა იხილეს, შეიპყრნა იგი განკვრევამან სიბრძნისა მისისათვს. **წა**შინ წარიკითხეს და ჰგონებდეს, ვითარმედ ბერსა მას დაუწერიეს იგი. **წა** შეიპყრეს იგი ჯელთა და ემთხუეოდეს. **წა** ვითარცა იხილა სარწმუნოებაჲ მათი, იწყო ჯმობად და ღაღადებად ჯმითა მალლითა და იტყოდა: «არა მე დამიწერიეს, გარნა **წა** **წა**რემს, მარტოდმყოფსა მონაზონსა, რომელ-იგი არს

ქალაქისაგან **ჩასიბინისადით**. ღოლო ბერმან აუნყა მათ სახილავი იგი, რომელი მან იხილა.

10. ღოლო მათ ჰრწმენა სიტყუად მისი, რამეთუ ჴრისტემან თქუა წმიდასა სახარებასა შინა, ვითარმედ: «ქალაქი რომელი იყოს მთასა ზედა, ვერვის ჴელ-ენიფების დაფარვა მისი» (მთ.5,14). თა არწმუნა იმერთმან ყოველთა გულთა მორწმუნეთასა, რომელნი იყვნეს ქალაქსა შინა **ორაჰისასა**, სიყუარული მისი. თა ყოველნი აღვიდეს მისა, ვინაჲცა-იგი დამკვდრებულ იყო მთასა. თა ვითარ აგრძნა მოსლვა მათი, წარივლტოდა ადგილისაგან თვსისა. თა ვითარ ჩავიდოდა იგი ჴევად, გამოუჩნდა წნგელოზი იმრთისაჲ და ჰრქუა მას: «**წერემ, წერემ**, ვიდრე მიივლტი?» და ჰრქუა მას ნეტარმან: «ვივლტი სოფლისა შფოთისაგან». ჴრქუა მას წნგელოზმან მან: «ეკრძალე, რაჲთა არა აღესრულოს შენ ზედა სიტყუად იგი ჩერილისაჲ, რომელი თქუმულ არს, ვითარმედ: „**წერემ** ივლტოდა ჩემგან, ვითარცა ჴბოჲ, რომელმან განაგდის უღელი ქედისა მისისაგან“». ღოლო მან მიუგო ტირილით და ჰრქუა: «უფალო, რამეთუ მე უძლური ვარი და არა ღირს ვარი ამას». შაშინ მიუგო წნგელოზმან და ჰრქუა: «ჴ, კაცო, არა ჯერ-არს კაცისა აღნთებად სანთელი და დაფარვად ჴვმირსა ქუეშე, არამედ დადებად იგი სასანთლესა ზედა, რაჲთა ხედვიდეს ყოველი კაცი ნათელსა მისსა» (მთ.5,15). თა ამას თანა სხუანიცა მრავალნი სიტყუანი არქუნა მას და მერმე მიეფარა მისგან წნგელოზი იგი.

11. ღოლო ნეტარი **წერემ** უკუმოიქცა **ორაჰად**. თა რომელნი-იგი გამოსრულ იყვნეს მისთვს, ვითარ არა პოვეს იგი, კუალად-იქცნეს ქალაქადვე. ღოლო წმიდაჲ ესე რაჟამს მიიწია კარსა ქალაქისასა, მოიდრიკნა მუჴლნი და ილოცა და ტირილით ესრჴთ იტყოდა: «იმერთო ჩემო და ოფალო ჩემო ჴესუ ჴრისტი, რამეთუ ჴენ მიეც ჴელმწიფებაჲ მწიდათა მოციქულთა ძლევად ეშმაკისა და ყოველთა გუნდთა მისთა, ჴენგან ვითხოვ, ოფალო ჩემო, რაჲთა მომცე ძალი ჴენმიერი და განსდევნე წინაშე ჩემსა მთავრობანი, რომელნი წინა-აღმდგომ არიან დიდებასა იმრთეებისა ჴენისასა».

თა ვითარცა აღასრულა ღოცვაჲ თვსი, შევიდა ქალაქად, აღვიდა ერთსა რომელსამე ზღუდესა და მიწვა და იძინა. თა ვითარ განიღვძა ძილისაგან, გარდამოვიდა გოდლისა მისგან. თა ვითარ ვიდოდა იგი რომელთამე

ურაკპარაკთა შოვრის ქალაქისათა, იხილეს იგი მათ კაცთა, რომელნი განსრულ იყვნეს ძიებად მისა. თა მათ იცნეს იგი და ეკიცხევდეს იგინი მას და იტყოდეს ურთიერთას: «მოვედით და იხილეთ მაჩუენებელი იგი, რომლისათვს განვედით, და წარივლტოდა ჩუენგან». თა ჴგონებდეს იგინი მისთვს, ვითარმედ სიყუარულისათვს ცუდად-დიდებისა ჴყოფდა მას. ღოლო მათ შეიპყრეს იგი და მიიყვანეს იგი ქალაქსა შოვა, რაჲთა ხედვიდენ მას ყოველნივე. ღოლო ამას ყოველსა თანა არა ამალღდა, გარნა სიმდაბლითა მრავლითა თაყუანისცა მათ და იტყოდა: «ვაჲ მე გლახაკსა, ძმანო, რამეთუ მე კაცი ვარ ფრიად ცოდვილი». ღოლო იგინი მაშინ ჴმოზდეს და იტყოდეს: «მოვედით და იხილეთ უგუნური ესე და სულელი». შაშინ ნეტარი ესე ვიდოდა ურაკპარაკთა შინა ქალაქისათა, და სწყალობნ მათ და ამხილენ.

12. თა დღესა რომელსამე შინა გარდამოვიდა ერთი ვინმე მარტოდმყოფთაგანი, რომელნი-იგი ხედვიდეს სულსა ჩმიდასა, ქალაქად, რაჲთა იყიდოს საჴმარი ჴორცთაჲ. თა ვითარცა იხილა მან ნეტარი **წერემ**, მიმოვაგალი ურაკპარაკთა შინა ქალაქისათა, და მისდევდა იგი მას უკუანა, ჴმოზდა და იტყოდა: «ესე არს ნიჩაფი იგი, რომელ არს ჴელთა შინა ოფლისათა» (მთ.3,12), და განწმიდოს ყოველივე აღმოცწნებული და ყოველივე ღუარძლი მწვალებელთაჲ; ესე არს ცეცხლი იგი, რომლისათვს თქუა ოფალმან, ვითარმედ: «მოვედ მიფენად ცეცხლისა სოფელსა შინა» (ლკ.12,49). თა ვითარცა ესმნეს მოქალაქეთა სიტყუანი ესე წმიდისა მისგან, განრისხნეს და აღივსნეს გულისწყრომითა და რისხვითა მწვალებელნი და წარმართნი და **ჴურიანი**. შაშინ შეიპყრეს ნეტარი **წერემ** და განიყვანეს გარე ქალაქისაგან და დაჴკრიბეს ქვაჲ, ვიდრემდის სული ოდენ დარჩა მას შინა, და დაუტევეს.

13. თა ვითარ განთენდა, აღდგა და წარივლტოდა მთად და შეაყენა თავი თვსი მუნვე, სადა იყო პირველ. თა მათ ჴამთა შინა დაწერნა ნიგნები მრავალი წინა-აღმდგომად მწვალებელთათვს, რომელნი-იგი იყვნეს მათ ჴამთა შინა. თა მრავალნი მონაფენი შეუდგეს: პირველი მონაფე **წონობიოს**, რომელი-იგი დიაკონად იყო **ორაჰისა** ჴელესიასა საკურთხეველსა, და მეორე, რომელსა ერქუა ამბა **საკ**, და კუალად სხუასა – ამბა **სსონა** და ამბა **წელიანე** და **სუმეონ**. წმით მოეცა მადლი მოძღურებისაგან წმიდისა **წერემისა**. თა თითუეულმან მათგან-

პატიოსნისა ჯუარისაჲ და აღდგა და წყევა იგი. **ნა** ვითარცა ესმა მწეცსა მას წყევად იგი, მუნთქუესვე მოკუდა და აღმოაგდო წყალმან მან. **ნა** ვითარცა განვიდა წმიდაჲ ესე ჳმელად, განეშორა მათგან. **ნა**შინ შეწუხდეს იგინი ფრიად განშორებისა მისისათჳს.

15. **ჲლო** იგი შევიდა ერთსა ქალაქსა რომელსამე **გვპტისასა** და ჳკითხა ერთსა ვისმე, რომელიცა-იგი შეემთხვა მას პირველად, და ჳრქუა მას: «რომელი არს გზად **სკიტისა** უდაბნოჲსაჲ?» **ხოლო** მან აჩუენა მას გზად. **ნა** განვიდა იგი უდაბნოდ ძიებად მამათა წმიდათა განშორებულთა, რომელნი იყვნეს მუნ, და პოვა მუნ სენაკი და ქუაბი ერთი უკაცრული. ჳვიდეს მას შინა იგი და თარგმანი მისი და დაადგრეს მას შინა მრავალ დღე. **ნა** რად ჟამითგან მონაზონ იქმნა ნეტარი **ფრემ** და აღსასრულადმდე დღეთა ცხოვრებისა მისისათა არას ჳამდა თვნიერ პურსა ქრთილისასა და ცერცუსა და მხალსა მცირედსა და სუმიდა წყალსა. **ჲლო** ტყავი მისი შემჳმარ იყო ძუალთა მისთა ძლიერისა მარხვისაგან და დიდისა შრომისა. **ნა** სამოსელი მისი იყო ძუელი, დაბეჭული და შეურაცხი. **ნა** იყო იგი ჳსაკითა მოკლე, და პირი მისი საესე მწუხარებითა, და არაოდეს განიცინა. **ნა** იყო იგი მტიერ, და წუერი მისი მოკლე და თხელ. **ნა** დაყო **გვპტეს** რვად ნელი და ამხილებნ იგი ყოველთა კაცთა და ასწავებნ იმრთისმოშიშებასა ჳეშმარიტისა იმრთისა, ამისთჳს რამეთუ ყოველი კაცი ცთომასა შინა იყვნეს მოძღურებისაგან **სრიოზის** უღმრთოჲსა მწვალებელისაჲსა. **ჲლო** სხუათა ქუეყანათა იყვნეს მონაზონნი მრავალნი **სრიოზის** შჯულისანი. **ნა** წმიდამან **ფრემ** მოაქცივნა იგინი მართალსა სარწმუნოებასა, რამეთუ განისწავლა ნეტარი **ფრემ** **ევპტელთა** ენითა და მადლითა იმრთისაჲთა, რომელი მონიჭებულ იყო მისა, ზრახვენ მათ და უთარგმანებდა მათ.

16. **ნა** იყო მუნ მონაზონი ერთი დაწყეული **სრიოზის** შჯულისაჲ. **ნა** იყო იგი მოხუცებული ბილნი, გრძნეული და ეწუენებოდა კაცთა მოლუანედ და პატიოსნად და შეწეენითა ეშმაკისაჲთა იქმოდა სასწაულთა, ვითარცა-იგი **სუმონ გრძნეული**, და განასხმიდა კაცთაგან ეშმაკთა გრძნებითა მისითა. **ნა** განითქუა სახელი მისი ყოველსა ქუეყანასა **გვპტისასა**. **ნა** დღესა შინა ერთსა იხილა ნეტარი **ფრემ**, ამხილებდა რად იგი მონაზონთა **სრიოზის** შჯულისათა და განრისხნა იგი ფიცხლად და მოუჳდა და

აგინა **ფრემს**. **ნა** ყოველთა დღეთა აგინებნ წყეული იგი გრძნეული წმიდასა **ფრემს** და შეემტერა მას. **ნა**შინ მიჳხედნა წმიდამან და ჳრქუა მას: «არა გაქუს შენ ჳელმწიფებაჲ ზრახვად დაბადებულთა იმრთისათა».

ნა მეყსეულად გამოცხადდა ეშმაკი, რომელი იყო მას შინა, და დაეცა ქუეყანასა ზედა, ყრიდა ჳელთა და ფერჳთა და სცემდა თავსა ქუეყანასა. **ნა** შეაკრბეს მონაზონნი, რომელნი იყვნეს მუნ მას უდაბნოსა შინა, რადთა იხილონ იგი, და ვითარსა ბოროტსა შევარდა იგი სიბერისა ჟამთა, რამეთუ სახელი მისი განთქუმულ იყო ყოველსა ქუეყანასა **გვპტისასა**, და ვერვინ იკადრებდა მიახლებად მისა. **ნა** ვითარცა იხილა წმიდამან **ფრემ** ესევეთარსა ლუანლსა შინა, შეინწყალა იგი და მიეახლა და აღუჳყრა ჳელი, და გუამი მისი ძწოდა და აღშფოთებულ იყო ყოვლით კერძო. **ნა**შინ წმიდაჲ შეჳრისხნა ეშმაკსა მას, რომელი იყო მას შინა, და ჳრქუა მას: «სახელითა შესუს ჳრისტჳსითა, ჳომელი-იგი ჯუარს-ეცუა **სიონს** შინა ცხოვრებისათჳს, რომელთა-იგი ჳრწამს სახელი შისი ცხოველი, გიბრძანებ, რადთა განჳჳდე ხატისა იმრთისაგან». **ნა** მეყსეულად განვიდა ეშმაკი მისგან. **ნა** აღდგა ბერი იგი და ძრწოდალა იგი და შეუვრდა ფერჳთა წმიდისათა და თაყუანის-სცა მას ქუეყანასა ზედა და ესრჳთ ეტყოდა: «თაყუანის-გცემ შენ, ჳ, მონაო იმრთისაო კეთილო, რამეთუ მიჳსენ მე ძალითა იმრთისაჲთა ტანჯვისაგან ეშმაკისა და შემამკვე მე უღლითა ჯუარისაჲთა». **ნა** მიერ ჟამითგან სახლ განიგო და ჳრწმენა მართალი სარწმუნოებაჲ.

17. **ნა**შინ დასხნა წმიდამან **ფრემ** საკითხავები მრავალი **გვპტეს** შინა. **ნა** იწყეს პატივისცემად ფრიად ქუეყანისა კაცთა. **ნა** ვერ თავს-იდგა დგომად მუნ და წარვიდა რომელსამე ზღჳს კიდისა არესა, ვინაჲცა-იგი შევიდიან ნავნი **ჲაბადუკიისანი** **გვპტედ**, და პოვა მუნ ნავი მიმავალი **ჲაბადუკიად** და შეჳდა მას შინა და მოვიდა **ჲესარიად**, რადთა იხილოს წმიდაჲ **ჲასილი**. **ნა** დაემთხვა მას დღესასწაული **ჩყლისა** ჲურთხევისაჲ და იმრთისა **სამოჩინებაჲ**. **ნა** შევიდეს ფარულად ეკლესიად იგი და თარგმანი მისი. **ნა** ვითარცა იხილა წმიდაჲ **ჲასილი**, შემავალი ეკლესიად, ჳრქუა თარგმანსა თჳსსა: «ესრჳთ ვჳგონებ, ძმაო, ვითარმედ ცუდად დავშუერიოთ, რამეთუ კაცი ესე დიდებითა ამით არა არს მას ზედა, ვითარ-იგი ვიხილე». **ნა**მეთუ იხილა იგი მოსილი სამოსლითა სჳეტაკითა და

გარემოს მისა პატივი დიდი და სიმრავლეს ფრიადი. თა ვითარ იგი დადგა ეკლესიასა შინა მწუხარს, განიზრახვიდა და თქუა გულსა თვსა: «უკუეთუ რომელთა-ესე თავს-გვდებებს სიცხს დღისა და ყინელი ღამისა და ვერა მოგვპოვებებს, და ესე ამით დიდებითა და პატივითა სუეტი არს ცეცხლისა, რავდენ უფროს საკრველ არს ესე».

თა ვითარ ამას განიზრახვიდა, მოუვლინა მას წმიდამან იმრთისამან **ქასილი** მთავარდიაკონი და ჰრქუა მას: «მივედ დასავალით კერძო ყურესა ეკლესიისასა და ჰპოო მუნ მონაზონი, რომელსა ადგიეს კუნკული, და მის თანა ქარცი ერთი სხუად (და უთხრა მას სხუადცა ნიშანი პირისა მისისა), და ჰრქუა მას: ბრძანე, შემოედ საკურთხეველად, რამეთუ ეპისკოპოსი გინესს შენ». თა მივიდა მთავარდიაკონი, ვიდრემდე განაპო სიმრავლეს ერისა და მივიდა, სადა-იგი იყო წმიდა **წერემ** მდგომარს, და ჰრქუა მას: «მაკურთხე, მამაო, და შემოვედ საკურთხეველად, რამეთუ მამა ჩუენი მთავარეპისკოპოსი გინესს შენ». თა უთხრა მას თარგმანმან სიტყუად იგი მისი. შიუგო მას წმიდამან **წერემ**: «შესცეთ, მამაო კურთხეულო, ჩუენ კაცი უცხონი ვართ და არა გვცნის ჩუენ ეპისკოპოსმან». თა მიიქცა მთავარდიაკონი იგი და უთხრა ესე წმიდასა **ქასილის**.

ჲოლო წმიდამან **წერემ** მიიცვალა სხუად ადგილად. თა ვითარ წმიდა **ქასილი** ასწავებდა ერსა ჩიგნთაგან ჩმიდათა, იხილა წმიდამან **წერემ** მსგავსად ტრედისა, რომელი იტყოდა პირით მისით. თა კუალად ჰრქუა **ქასილი** მთავარდიაკონსა: «წარვედ ან სხუად ადგილად და ჰპოვნე იგინი მუნ მდგომარენი მას და მას ადგილსა, და არქუ მას: უფალო **წერემ**, ბრძანე საკურთხეველად, რამეთუ ეპისკოპოსი გინესს შენ!» და ვითარ მივიდა მათა მთავარდიაკონი იგი, ამბორს-უყო ფერვთა მისთა და ჰრქუა მას: «უფალო **წერემ**, ბრძანე, შემოვედ საკურთხეველად, რამეთუ მამა ჩუენი ეპისკოპოსი გინესს შენ!» დაუკრდა **წერემს** წმიდისა მისთვის და მაშინ აღიდა იმერთი თაყუანისცემით და თქუა: «ჭეშმარიტად დიდ არს **ქასილი**, რამეთუ ჭეშმარიტად სუეტი არს ცეცხლისა **ქასილი**, და ჭეშმარიტად სული ჩმიდა იტყვს პირითა მისითა». თა ევედრა მთავარდიაკონსა მას, რათა შენდობა ყოს მისთვის წინაშე **ქასილისა**, და ჰრქუა მას: «შემდგომად ჟამისწირვისა მოვიდე მისა სადიაკონოს და მოვიკითხო იგი».

18. თა ვითარ განუტევა ერი, შევიდა **ქასილი** საჭურჭლესა ეკლესიისასა და მოუწოდა წმიდასა **წერემს** და მოიკითხა იგი უფლისა მიერ და ჰრქუა მას: «ვინ მოგიყვანა შენ აქა, მამაო შვილთა უდაბნოვსათაო? ვინ მოგიყვანა შენ, რომელმან განამრავლენ უდაბნოს მონაფენი ჴრისტესნი და განასხენ მისგან ეშმაკნი? რაფსათვს დაშუერ, მამაო, რაფსათვს მოხუედ ხილვად კაცისა ცოდვილისა? მოგეცინ შენ იმერთმან სასყიდელი შრომისა შენისა!»

თა მიუგო პატიოსანმან **წერემ** და უთხრა მას, რა-იგი იყო გულსა მისსა და რასა-იგი ეტყოდა თარგმანსა მისსა. თა მერმე ეზიარა წმიდითა ჴელითა მისითა, და ყვეს სიყუარული ერთბამად. თა მერმე ჰრქუა წმიდამან **წერემ**: «მე, მამაო პატიოსანო, ერთისა სათხოელისა თხოვად მნებავს შენდა, და ნუ გარე-მიიქცევი არა ყოფად მას». ჴრქუა მას **ქასილი**: «ბრძანე, რაფცა გნებავს, რამეთუ თანა-მაც პატივი შენი და მადლობად უფროვსა, ვინათგან დაშუერ ჩემდა მომართ». შიუგო წმიდამან **წერემ**: «მე უწყი, წმიდაო იმრთისაო, რამეთუ ყოველი, რაფცა სთხოო იმერთსა, მოგცეს შენ. თა მნებავს მე, რაფთა ითხოო იმრთისაგან ჩემთვის, რაფთა მომცეს სიტყუად **ბერძენთა** ენითა».

შაშინ სულთ-ითქუნა წმიდამან **ქასილი** და ჰრქუა: «მამაო პატიოსანო და მოძღუარო უდაბნოვსაო, დავილოცოთ იმრთისა მიმართ, რამეთუ ჴი შემძლებელ არს ყოფად ნებისაებრ შენისა, რამეთუ წერილ არს: „ნებაა მოშიშთა შისტაჲ ყოს ოფალმან, ლოცვანი მათნი ისმინეს და აცხოვნეს იგინი“. თა არარად დიდ არს წინაშე იმრთისა». თა ილოცეს ერთბამად და აღდგეს და ჰრქუა მას წმიდამან **ქასილი**: «რაფსათვს არა მიიღებ, უფალო **წერემ**, კურთხევასა ხუცობისასა, რამეთუ გშუენის იგი შენ?» მიუგო **წერემ** თარგმნითა: «რამეთუ ცოდვილ ვარ, მამაო». ჴრქუა მას წმიდამან **ქასილი**: «ნეტარ, თუმცა მე მაქუნდეს ცოდვანი ეგე შენნი, არამედ მოვედ და ერთბამად თაყუანის-ვსცეთ». თა დასდგა წმიდამან **ქასილი** ჴელი თვსა **წერემისა** და მისცა მას კურთხევა დიაკონობისა და ჰრქუა მას: «აღგუადგინენ ჩუენ ან». შაშინ თქუა წმიდამან **წერემ ბერძულითა** ენითა: «გუაცხოვნენ, შეგვწყალენ და აღგუმართენ, ოფალო, ჴენითა მადლითა». შაშინ ყოველთა დაუკრდა საქმეს იგი, რომელთა ესმა.

თა უნდა წმიდასა **ქასილის**, რაფთამცა აკურთხა იგი ხუცად, და არა ინება წმიდამან

წერე, რამეთუ თქუა, ვითარმედ: «არა ღირს ვარ, რომელი-იგი არს ჭეშმარიტად ღირსი იმართისა თანა». შაშინ აზრახდა იგი **ბერძულითა** ენითა განმარტებულად. **ნა** მისცეს დიდება იმერთსა ყოველთა, შემძლებელსა ყოვლისასა, რომელი ძნელ უჩნ კაცთა. **ჟოლო** **ქასილი** დააყენა იგი სამ დღე და განიხარა მისთვის სიხარულითა სულიერითა, და თარგმანი იგი მისი, აკურთხა იგი დიაკუნად და მერმე ხუცად და წარავლინა იგინი მშდობით ადგილადვე თესა. **ნა** ადიდებდეს იმერთსა კაცთმოყუარესა, მოქმედსა დიდთა საკვრეველბათა ურიცხვითასა.

19. **ნა** დღესა შინა რომელსამე წმიდა **ქასილი** უთარგმნებდა ერსა სამწყსოვსა მისისასა ეკლესიასა შინა სულისა **წმიდისა**თვს. **ნა** იწყეს კაცთა მდურვად მისგან, რაჟამს-იგი აჴსენა **შამა** და **ქ** და სული **წმიდა**, რამეთუ პირველ არა იტყოდეს სულსა **წმიდასა**. **შაშინ** მიუგო წმიდამან **ქასილი** და ჰრქუა მათ: «**ნუ** აღშფოთდებით ამისთვის, რამეთუ კაცისაგან **ჰოვამდინარისა** მესმა ესე, რამეთუ ენითა თვსითა მოძღუარი იყო და ბრძენი, და იყო იგი ძლიერ გონებითა თვსითა და ესრტო იტყოდა იგი ენითა ქუეყანისა თვსისაჲთა, ვითარმედ: „არა შეჰვავს მიცემად დიდებისა ჭეშმარიტისა სამებისაჲ, გარნა კაცთა მიერ უმთავრტსთა **შამისა** და **ქისა** და სულისა **წმიდისა**“. **ნა** ესრტო ითქუმის: დიდება კუალად **შამასა** და **ქესა** და **წმიდასა** სულსა». **შაშინ** დაყუდდეს კაცნი და აღასრულეს ესრტო და ყოველნი ქუეყანანი ესრტო იტყოდეს.

ნა კუალად სხუასა ადგილსა, სადა-იგი უთარგმნებდეს «ექუსთა დღეთათვს», და დღესა ერთსა შინა, მეორესა დღესა წმიდისა მარხვისასა, დგა რაჲ წმიდა **ქასილი** საფსალმონეთა ზედა და უთარგმანებდა ერსა სიტყუასა მას მეორესა, რომელსა იტყვს, ვითარმედ: «სული **წმიდა** იმართისაჲ იქცეოდა ზედა წყალთა»(შესქ.1,2), და თქუა, ვითარმედ: «სიტყუად ესე არა ჩემი არს, გარნა კაცისაგან **ასურისა**, რამეთუ ესევეთარი კაცი განშორებულ იყო ყოვლისა სიბრძნისაგან ამის სოფლისა ამაოვსაჲსა და სწავლულ იყო სიბრძნესა საღმრთოსა ჭეშმარიტსა. **ნა** იგი იტყოდა სიტყუასა ამას **ასურებრითა** ენითა (ხოლო იგი მახლობელ არს **ებრაელებრსა** ენასა). **ნუ** არს თარგმანებაჲ გონებისა სიტყვსაჲ, ვითარმედ: სული იგი, ჟომელი იქცეოდა ზედა წყალთა, იგი ატფობდა წყალთა მსგავსად მფრინველისა, რომელი-იგი

ატფობნ მართუეთა თვსთა, რაჲთა იყვნენ მას შინა სულნი ცხოელთანი. **ნუ**ვეითართა მსგავსებითა იქცეოდა სული იმართისაჲ ზედა წყალთა, რაჲთა იყვნენ წყალთა შინა ცხოველნი სულიერნი თესლად-თესლადი. **ნა** ამისგან საცნაურ არს ჭეშმარიტად შემოქმედი მისი, და არა არს დაბადებულ და არა არს მას შოვრის დაკლებულება შემოქმედებასა თვსსა». **ნუ**ქცეთ კუალად ზემოსავე სიტყუასა.

20. **ნა** შემდგომად სიხარულისა შუებისა მოძღურებისა სულიერისა მოიწია ამბავი **ორაჰით**, ვითარმედ გამოჩნდეს მას შინა ცხრანი მწვალებელთაგანნი. **შაშინ** იკურთხნეს ორნივე წმიდისაგან **ქასილისა** და განვიდეს მისლვად ქუეყანად მათა **ჰოვამდინარისა**. **ნა** ვითარ განვიდა ნეტარი **წერე** და თარგმანი მისი მის თანა, ჰრქუა წმიდამან **ქასილი** ერსა, რომელნი-იგი იყვნეს გარემოჲს მისსა, ვითარმედ: «ვხედევდ მას, და იგი დგა რაჲ ეკლესიასა შინა, და ორნი **წნგელოზნი** დგეს მის თანა: ერთი მარჯუენით კერძო და ერთი მარცხენით. **ნა** აქუნდა მათ სამოსელი ბრწყინვალტ, ვითარცა მზტ, და შეჰმოსვიდეს მას».

ნა ვითარცა გამოვიდა ნეტარი **წერე** და მოყუასი მისი მის თანა მისლვად **ორჰად** ქალაქად მათა, მიიწივნეს ქალაქად, რომელსა ჰრქვან **ჰიმშატი**. **ნა** შეემთხვა მათ ვინმე ერთი მთავართაგანი მის ქალაქისაჲ, და იყო მწვალბელი, და ჰყვეს მას მსახურნი მრავალნი. **ნა** ვითარცა შეემთხვნეს, მოიკითხეს იგი. **ჟოლო** ერთმან მსახურთა მისთაგანმან განიმარტა ჴელი თვსი და სცა ყურიმალსა **წერემისსა** და მსწრაფლ მიიღო მისაგებელი, რომელმან-იგი სცა, ჴრისტესგან. **ჟოლო** წმიდამან არარაჲ სიტყუა-უგო მას. **ნა** ვითარ განემორნეს მცირედ, დაჴდა ნეტარი მოყუსითურთ თვსით ჴამად პურისა. **ჟოლო** მწვალბელნი იგი ეკიცხევდეს წმიდასა იმართისასა **წერემს**. **ჟოლო** მონაჲ იგი, რომელმან სცა წმიდასა, ჴდა რაჲ ქვასა ზედა, და გამოვიდა ქვისა მის ქუეშეთ ბასილიკონი გუელი და სცა მას, და მოკუდა ადგილსავე ზედა. **შაშინ** მთავარი იგი მოიწია სრბით მოყუსებითურთ თვსით უკუანა წმიდისა და მიიწია ქალაქსა შინა კრებასა, ითხოვდეს რაჲ იგინი პურსა. **ნა** შეუვრდეს ყოველნივე და თაყუანისცეს ნეტარსა ქუეყანასა ზედა დავრდომით და იწყეს ვედრებად მისა, რაჲთა კუალად-იქცეს მათ თანა. **ნა** ვითარცა კუალად-იქცა და იხილა მკუდარი იგი, ტიროდა მისთვის და უბრძა-

ნა მათ, რაათა განეშორნენ მისგან მცირედ. შაშინ მიაქცია პირი თვსი აღმოსავალით და თაყუანისცემით ილოცა და აღუპყრა ჯელითა თვსითა მკუდარსა მას და აღადგინა იგი. შაშინ მეყსეულად შეუვრდეს ყოველნი ფერჯთა მის წმიდისა **„ფრემისა“** და ჰრწმენა მათ მართალი სარწმუნოებად.

21. შერმე წარვიდა **„ორაჰად“** და პოვნა მას შინა ცხრანი მწვალებელნი და ძალითა ოფლისა ჩუენისაათა განასხნა ქალაქისაგან, და უფრო ხოლო **„ბურდისანეთნი“** და **„არიოზეთნი“** და **„დუმანის“** და **„მარკიანნი“** და რომელნი იყვნეს მსგავსნი მათნი. **„შა“** დღესა შინა რომელსამე მოვარდა ჯელსა მისსა წიგნი **„ქურდისანისი, მარუნთა“** მწვალებელისა, და ავოცა იგი და მერმე ცეცხლითა დაწუა. **„შა“** მაშინ თქუა წმიდამან, ვითარმედ: «მივსცენ სასმენელნი და სახედველნი ჩემნი ჩერილთა მიმართ საღმრთოთა, და მესმა მათგან, და მე ვიკითხევდ რა მათ შინა, ვითარმედ **„ქურდისან,“** რომელ არს **„მარუნიანი,“** ჰგმობენ საშჯელსა და სამართალსა იმრთისასა და მადლსა მისსა და იტყვან, ვითარმედ: „არა არს აღდგომა, რამეთუ ჯორცნი ესე არღარა აღდგენ“. **„სანხრწნილებასა მრავალსა იტყვან მადლისა იმრთისათვს. შა“** ვითარ-იგი მეუწყა სარწმუნოებად მათი, შთაყვარენ იგინი ჯოჯოხეთს შინა, რამეთუ საკითხავები მათი შეანუხებს სულსა და ჯორცთა მედგრად ბოროტებითა, რამეთუ განჰყოფენ და განაშორებენ შოვრის სულისა და ჯორცთა უსასოებითა, რამეთუ განაქარვენს ჯორცნი აღდგომად, იგი და სულიცა თანა-ზიარი მისი. **„შა“** ბოროტი იგი, რომელი უყო გუელმან **„ჯვას,“** ესრცთვე **„ქურდისანისა“** შესაძინელი, რამეთუ მან და მოყუასთა მისთა გამოთქუნეს საკითხავნი მრავალნი, რაათა მით აცთუნებდენ უმანკოთა და წრფელთა».

შაშინ წმიდა **„ფრემ“** მიემსგავსა **„ნავით“** წინანარმეტყუელსა და გამოთქუნა ასერგასისი საკითხავი წინა-აღდგომად მათა, რაათა განაქარვენს სიტყუანი მათნი შეწვევითა იმრთისაათა და ძალითა სულისა ჩმიდისაათა, ჟომელი დამკვდრებულ იყო მის შოვრის, და ვითარ შეუენოდა **„ქელესიასა,“** რაჟამს იტყვედ მას შინა ესე სიტყუანი ტკბილნი. **„შა“** ესე მათ ჟამთა იყო, რაჟამს იყო ბრძოლად ძლიერი **„ქელესიასა“** ზედა. **„ხოლო“** ნეტარი ესე განვიდა ბრძოლად მტერისა, რომელმან-იგი წარიტყუენნა ნათესავნი კაცთანი მაცთურებითა და ზაკუვითა. **„შა“** რომელსა უნდეს, რაათა იხილოს ბრძოლად

წმიდისა ამის მოლუანისა და ჭეშმარიტისა და დიდებად მოძღურებისა მისისა, მაშა იკითხევდ ამათ საკითხავთა მისთა, რომელი დაწერა მწვალებელთათვს. **„წრაოდეს“** მოენყინა და არცა სულმოკლე იქმნა ყოვლადვე, არამედ სულგრძელებითა ჰბრძოდა მოძღურებასა მას საცთურებისასა და დაწერნა კუალად წიგნები, რომელთა არა არს რიცხვ, **„ბერძულად“** და **„ასურულად“**. **„შა“** განჯდა ამბავი მისი ყოველსა ქუეყანასა.

22. **„შა“** ვითარ განასხნა ყოველნი მწვალებელნი და გამოაცხადა მზაკუვარებად **„ქურდისანისი“** და სწავლა და შეაჩუენა იგი და ყოველნი მოყუასნი მისნი, რადენნიცა იყვნეს შჯულისა მისისანი, მაშინ მიხედა **„ქელესიასა“** ნეტარმან **„ფრემ“** და თქუა: «ნეტარ ხარ შენ ყოველთაგან ბაგეთა მიერ მოწმუნეთადა, **„შა“**, **„ქელესიასა“** ოქროქანდაკებულო, რომელი განწმედილ იქმენ ყოვლისაგან შეგინებისა მწვალებელთადასა». **„შა“** ილოცა და თქუა: «**„ოფალო,“** ნუ შეურაცხ-ჰყოფ საქმესა მონისა ჰენისასა, რამეთუ არა შევადრწუნენ ცხოვარნი ჰენნი, გარნა ყოვლითა ძალითა ჩემითა განვსთხიენ მათგან მეგელნი იგი და განვამტკიცენ იგი ყოვლითა ძალითა ჩემითა სიტყუათა მიერ სარგებელთა, კრავნი საცხოვართა ჰენთანი, და ვნებანი ჩემნი შემანუხებენ მე, **„ოფალო,“** და ცოდვანი ჩემნი მაშინებენ მე. **„ხოლო“** ჰენ შემენიე და მომეც მე მადლითა ჰენითა, **„ოფალო,“** ძლევა მათ ზედა, რამეთუ მაშურალ ვარი მე, და რამეთუ მყავ მე მონაფე ჰენდა და მომეც მე კუერთი იგი სამწყსოდასა და კურნებად ცოდვილთა და საჭურველი წინაშე მბრძოლთა და წინააღმდეგომთა და წინამძღურობად მართლამლსაარებელთა. **„ხოლო“** ან ჭურჭელი აღვსებულ არს და გარდამატებულ არს. **„შა“** აღვიარებ, რამეთუ უძღურ ვარი». **„შა“** თქუა: «შესაძინენ, **„ოფალო,“** წყალობითა ჰენითა ღელვანი იგი ნიჭთა ჰენთანი».

„შა“ ყოველთა მათ სასწაულთა თანა, რომელსა-იგი იქმოდა წმიდა **„ფრემ,“** და ქმნა ესეცა სასწაული ქალაქსა შინა **„ორაჰისასა“**: რამეთუ იყო მუნ ერთი უფერჯო და მარადის დაჯდის წინაშე კართა ეკლესიისათა წმიდისა **„წომასა“** და ითხოვნ პურსა. **„შა“** არავინ ესუა მას არცა მახლობელი, არცა მშორი. **„შა“** დღესა რომელსამე მოვიდა წმიდა შესლვად ეკლესიასა და იხილა მან უფერჯო იგი და შეენყალა და გარემო მიხედნა ყოვლით კერძოვე, და ვითარ არღარავინ იხილა, მიეახლა მას წმიდა ესე და

პრეტუ მას: «ძმაო, გინებსა, რაათა განიკურნო?» ხოლო მან პრეტუ მას: «ჰე, უფალო, რამეთუ მნებაეს, დასდევ ჳელი შენი ჩემ ზედა». სრეტუ მას ნეტარმან: «სახელითა შესუ ჴრისტჳსითა აღდევ და ვიდოდეს!» და მეყსეულად აღდგა და ვიდოდა და შეუდგა მას და ადიდებდა იმერთსა.

23. ნა შემდგომად ოთხისა წლისა წარმოავლინნა წმიდამან **ჴასილი** ორნი დიაკონნი, კაცნი წმიდანი, ძიებად მისა. ნა სახელი ერთისაჲ მის **ჴეოფილე** და მეორისაჲ **ჴომა**. ნა უნდა წმიდასა **ჴასილის**, რაათამცა ყო იგი ეპისკოპოს. ნა ამცნო მათ **ჴასილი** და პრეტუ მათ: «ოდეს შეხვდეთ **ორაჴას**, და ჰპოოთ კაცი იგი მოძღუარი, და ჰმოსიეს მას სამოსელი დაბეჭკული (ნა უთხრა მათ ყოველი ნიშანი მისი). ნა რაჴამს მიხვდეთ მისა, შეიპყართ იგი, და ნუ განუტევეთ მას და შეიკრძაღეთ იგი. ნა უკუეთუ სულელ ყოს თავი თჳსი, ნუვე განუტეობთ მას». ნა ვითარცა მოიწივნეს და შევიდეს ქალაქად, ცნა წმიდამან **სფრემ** სულითა ჩმიდითა. ნა ვითარ იხილნა იგინი, რამეთუ იკითხვიდეს მისთჳს, აიღო საბეჭური დიდი დაბეჭკული და შეიმოსა და ვიდოდა ურაკპარაკთა შინა და ჴამდა იგი პურსა და გარდამოუტევა პერული, ნუერთა ზედა ჩამოსდიოდა. ნა ესე ამისთჳს ჰყოფდა, რამეთუ ეშინოდა უღლისაგან მღდელობისა. ღოლო რაჴამს იკითხეს მისთჳს, პრეტუეს მათ: «ესე არს **სფრემ**». ნა რაჴამს იხილეს იგი, ჰგონებდეს, ვითარმედ სულელ არს იგი და უგუნურ. შაშინ კუალად-იქცეს და მივიდეს **ჴასილისავე**. ნა ვითარცა იხილნა იგინი, პრეტუ მათ: «რაჲსათჳს განუტევეთ იგი?» მიუგეს და პრეტუეს მას: «ვიხილეთ ჩუენ კაცი უგუნური და არღარად შევჴრაცხეთ იგი და არცა განვაკურვეთ იგი და დაუტევეთ იგი და წამოვედით». შაშინ მიუგო წმიდამან **ჴასილი** და პრეტუ მათ მისთჳს: «ჴ, მარგალიტო დიდფასისაო, რომელი მოცემულ ხარ სოფელსა, და არავინ არს, რომელმანცა გიცნა შენ! თქუენ ხართ უგუნურ, ხოლო იგი სრული არს ყოველთა საქმეთა შინა მისთა მადლითა იმრთისაჲთა».

24. ნა ესხნეს ნეტარსა ამას მეგობრად კაცნი წმიდანი და პატიოსანნი, წმიდაჲ მამაჲ **საბა** მართოდმყოფი. ნა იყო იგი კაცი სრული იმრთისმოშიშებითა. ნა რაჴამს შეისუენა, გამოთქუნა მისთჳს საკითხავნი მრავალნი და აჴსენა მათ შინა ყოველი განგებაჲ ცხორებისა მისისაჲ და კეთილი მოლუჴანებაჲ მისი, რამეთუ მან იცნოდა ყოველნი საქმენი მისნი და სათნოებანი მისნი;

და ეპისკოპოსნი მრავალნი და კაცნი წმიდანი, რომელნი იყვნეს ჴამთა მისთა, და რომელთა შეისუენეს. ნა იგი ცოცხალთა იყო, დაწერნა მათთჳსცა კუალად შესხმანი და უთხრობნ იგი განგებასა და ცხორებასა მათსა კეთილსა. ნა **ნიკომიდი**ა ქალაქი დაიზულა ჴამთა მისთა ძრვისაგან, და დაწერა მისთჳს საგლოელი საკითხავი. ნა კუალად ბრძოლათა მათთჳს, რომელნი იყვნეს ჴამთა მისთა ქალაქსა შინა **ნასიბინისასა**, დაწერა, და ამბა **საკობ** ეპისკოპოსისათჳს, და დაწერა **ჴოსტანტინე** მეფისათჳს და სხუათათჳსცა მრავალთა. ნა ითარგმანნა ძუელნი და ახალნი წიგნნი. ნა კუალად მოიწივნეს ჴამთა მათ შინა ჴირნი და მწუხარებანი მრავალნი ქუეყანასა ზედა, და დაწერნა მათთჳსცა საკითხავები მრავალი, და კაცთათჳს მოლუჴანეთა, რომელნი იწამნეს სასოებისათჳს საუკუნისა. ნა იყო მათ შოვრის **სამონა** და **სურია** და **სბიბოს** და სხუანი მრავალნი.

25. ნა მათ ჴამთა შინა მოიწივნეს **ორაჴას** ბარბაროსნი მრავალნი. ღოლო მოქალაქეთა დაჴჳშეს კარები, რამეთუ ვერვინ შემძლებელ იყო განსლვად მათ თანა, ამისთჳს რამეთუ მოაოჴრეს ყოველივე, რავდენი იყო გარეშე ქალაქისაჲ, და აღვიდეს მთასა მას, რომელი არს მახლობელ ქალაქსა. ნა იყვნეს მას შინა მონასტერნი მრავალნი დედათა და მამათანი. ნა რამეთუ მონაზონნი მეოტ იქმნნეს მათგან, რომელნი შემძლებელ იყვნეს, და სხუანი მათგანნი ტყუე ყვნეს. ნა მერმე მოვიდეს მონასტერთა დედათასა და იავარ-ყვეს ყოველივე, რაჲცა იყო მათი, და ტყუე ყვნეს იგინი და რომელნიმე მათგანნი მოსწყდნეს მახვლითა და არარაჲ დაუტევეს გარეშე ქალაქსა, გარნა ყოველივე მოაოჴრეს. ნა მოიწია ქალაქსა ზედა მწუხარებაჲ დიდი მათთჳს, და რომელნი შემძლებელ იყვნეს, წარიყვანნეს მათ თანა, და წარვიდეს. შაშინ ნეტარმან **სფრემ** დაწერნა საკითხავნი და გლოვაჲ ყოვლისა მისთჳს, რაჲცა-იგი ყვეს მათ.

25. ღოლო წმიდაჲ **სფრემ** ცხოვრდა ვიდრე მეფობამდე **სალის** უმჴულოჲსა, და რამეთუ მან ექუსორია ყვნა მღდელთმოძღუარნი მართლმადიდებელნი და საწმყოსჲ მათი. შაშინ მოიწია **ორაჴად** დღეთა **ჴარსა** ნეტარისა ეპისკოპოსისათა და დაიბანაკა გარეშე ქალაქსა რომელსამე, ჴევსა შინა და მოუვლინა მოქალაქეთა, რაჲთა გამოვიდენ მისა, რაჲთა ცნას ნებაჲ მათი. ღოლო მოქალაქეთა არა ინებეს

შემთხვევად მისი, გარნა შემოკრბეს ყოველნი ეკლესიასა წმიდისა **წომა** მოციქულისასა და მას შინა აღასრულებდეს ლოცვასა მწყემსისა მის თანა კეთილისა. **წა** რაჟამს ყოვნეს და არა განვიდეს მისა, წარმოავლინა ერთი დუქსი მთავართა მისთაგანი, რადთა შეუჭდეს ქალაქსა და მოსწყდნეს იგინი მახვლითა. **წოლო** მოქალაქეთა უდებ-ყვეს იგი და არა დაჰსწნეს ლოცვად მათი და არცა დააცადეს ვედრებად მათი.

წითარცა მოვიდა დუქსი იგი ქალაქსა შინა და შევიდა ერთსა რომელსამე ურაკპარაკთაგანსა, იხილა მან დედაკაცი ერთი მორწმუნე, კეთილად მოლუწე, და მის თანა ორნი ძენი მისნი, მიმავალნი ეკლესიად. **წა** ვითარ შეემთხვა მას დედაკაცი იგი, გარე-ალჰა მას და ყოვლად არა განაკვრვა იგი უშიშად. **წა** რაჟამს იხილა ესრტო, ბრძანა მისთვის, რადთა მოიყვანონ მისა იგი. **წა** ვითარ მოვიდა მისა, ჰრქუა მას: «სადა განებაეს, დედაკაცი, მისლვის?» მიუგო და ჰრქუა მას, რამეთუ: «მესმა განსაცდელი, რომელი განუმზადებებს მოშიშთა იმრთისათათეს, და მეცა წარვალ, რადთა მოვილო გვრგვნი მათვე თანა». **წა** შინ ჰრქუა მას: «მაშა ესე, რომელ თანა-გყვანან?» მიუგო და ჰრქუა მას: «მათიცა მნებაეს კუალად, რადთა იგინიცა გვრგვნოსან იქმნენ ჩემ თანა».

წა შინ განკვრდა მთავარი იგი წადიერად სიყუარულისა მათისათეს, სიკუდილისათეს, სარწმუნოებისათეს. **წოლო** დუქსი იგი კუალად-იქცა მეფისავე, რადთა აუწყოს მას, რად იგი ჰრქუა მას დედაკაცმან მან. **წა** ვითარ უთხრა, განკვრდა ამისთვის ფრიად. **წა** შინ განვიდეს მოქალაქენი მეფისა და მწყემსი იგი კეთილი მათი – მათ თანავე. **წა** ცნა მეფემან ნებად იგი მათი და სიმტკიცე სარწმუნოებისა მათისად, შეშინდა ეპისკოპოსისაგან და მღდელთმოდურობისა მისისაგან და სამწყსოვსა მისისაგან. **წა** იქცა მეფე იგი სირცხვლეული ქალაქისაგან, სარწმუნოებისა მისთვის კეთილისა მოქალაქეთაჲსა, განერნეს სიკუდილისაგან მწარისა.

წოლო **წა** რაჟამს იხილა სარწმუნოებად იგი მათი კეთილი და იმრთის-მოყუარეობად იგი მათი, დანერა შესხმად ქალაქისად და მკვდრთა მისთად ესრტო და თქუა: «კარები ეზოთა მათთად და კარები სახლისა მათისანი დაუტევეს **ურაჰაელთა** ღებულად და განვიდეს იგინი მწყემსითურთ მათით კეთილისა სიკუდილად». **წა** ნეტარი კუალადცა შეასხმიდა მათ ქებასა და იტყოდა ესრტო, ვითარმედ: «მკ-

ვდრნი ქალაქისანი ამას იტყოდეს: მივსცეთ მეფესა ქალაქი და ყოველივე, რადცა არს მას შინა, ხოლო სარწმუნოებად ჩუენი არღარა შევიცვალოთ. **წოლო** მწყემსმან მან წმიდამან და კურთხეულმან მისცა სული თვსი სიკუდილად და არა შეცვალა სარწმუნოებად მართალი.

წა, **წა**, **წა**, ქალაქი წმიდაო და სავსეო სიწმიდითა და გონიერებითა და გულისხმისყოფითა და მეცნიერებითა, რომელსა შეგმიტკიცებთან წესნი თვსნი სარწმუნოებითა მართლითა და საჭურველითა სარწმუნოებისადათა, რამეთუ განდიდნა გვრგვნი შენი სიყუარულითა და ძალთა ჴრისტეს ოფლისა ჩუენისადათა. **წა** კურთხევდენ ყოველნი მკვდრთა შენთა.

წა, **წა**, **წა**, რომლისა სახელი თვსი სიქადულ მისა და სახელსა **წესუ** ჴრისტესსა ესევდ. **წა**, **წა**, **წა**, მთავარო ქალაქთაო, რომელი გაკურთხა შენ იმერთმან, შენ ხარ ქალაქი, რომელსა გფარავს ზეცისა **წერუსალტმი**. **წა** ესევეითარითა შესხმითა და კურთხევითა აკურთხა ნეტარმან **წა** იგი სარწმუნოებისა მისისათეს მართლისა და სიყუარულისა მისთვის, რომელი აქუნდა მას მისთვის, და გამოთქუა მის ზედა საკითხავი და **წამრენელთა** ზედაცა, რამეთუ ემტერებოდა იგი **წამრენელთა**, და სწყევდ მას და ჰგმობედ მას და აქებნ **წა**. **წოლო** მოქალაქენი, ოდეს განვიდიან ლიტანიად, წარვიდიან ღელესა მას, რომელსა შინა დაებანაკა მეფესა ამისთვის, რამეთუ განვიდეს, რადთამცა ინამნეს მას შინა.

წა. **წა** დღეთა მათ წმიდისა ამის კურთხეულისათა იყო კაცი ერთი **წა** ქალაქისად წარჩინებულთაგანი, რომელსა სახელი ერქუა **წა**. **წა** შინ შეეყენა თავი თვსი გარეშე ქალაქისასა წელთა მრავალთა და ფრიად ძლიერად მმარხველი იყო და უზეშთაესითა მოლუწებითა შემკობილ იყო. **წა** დიდისა მისთვის სულგრძელებისა მისისათეს გამოიყვანა იგი კათალიკოზმან დაყუდებისა მისისაგან და წარავლინა იგი სოფელსა რომელსამე წარმართთასა, რადთა მოაქცივნეს იგინი იმრთისმსახურებად ჭეშმარიტისა იმრთისა. **წა** მივიდა მათა, ამხილებდა მათ და ეტყოდა, რადთა მოიქცნენ იმრთის მეცნიერებად. **წოლო** იგინი მაშინ გუემითა და ქვისა დაკრებითა განსდევნიდეს მას. **წა** შემდგომად ამისა განყიდა მონაგები თვსი და სამკვდრებელი და აღაშენა სოფელსა მას შინა ეკლესიად დიდებული, და დაადგრა მხილებასა მათსა და ვედრებასა სამ წელ, რად-

თა მოიქცენ იმრთისმსახურებად. თა ვითარ-
ცა იხილა იმერთიან სულგრძელებად მისი მათ
ზედა მრავლითა მით მოთმინებითა მისითა და
სულგრძელებითა, მოიქცეს იმრთის მეცნიერე-
ბად. ღოლო მან მონათლნა იგინი ყოველნივე,
და მოვიდეს უკლესიასა იმრთისასა და სარწ-
მუნოებასა ჭეშმარიტსა. შაშინ მოვიდა ნეტა-
რისა კათალიკოზისა, რაათა მივიდეს იგი მის
თანა მათა, რაათა მოსცეს მათ კურთხევაჲ
ხუცობისაჲ და დიაკონობისაჲ, და ყვნა იგინი
ეგრტო. თა მაშინლა კუალად-იქცა დასაყუდე-
ელსა თვსსა. ღოლო ნეტარი **უფრემ** მეგობარი
იყო ამის პატიოსნისა კაცისაჲ და იცოდა მან
საიდუმლოჲ განგებულებისა მისისაჲ. თა რა-
ჟამს იხილა ნეტარმან **უფრემ** მყუდროებაჲ და
მშვდობაჲ ქალაქისაჲ და განწმედაჲ ყოველთა
მწვალებელთაგან, განვიდა მთად, ვინაჲცა იყ-
ოფოდა პირველად, და დაეყუდა.

27. თა მას ჟამსა შინა იყო ვინმე დედაკა-
ცი **ხესარიას**, დიდთა ნათესავთაგანი, დღე-
თა მათ წმიდისა **ქასილისთა** კურთხეულისა.
ღოლო დედაკაცი იგი დაცემულ იყო ცოდვათა
შინა მრავალთა და აქუნდა მას სარწმუნოებაჲ
ცოცხალი წმიდისა **ქასილისა** მიმართ. თა აღ-
წერნა მან ყოველნი ცოდვანი თვსნი ქარტასა
შინა და დაჰბეჭდა მან იგი და მისცა იგი წმიდა-
სა **ქასილის**. ღოლო იგი ტიროდა და ეტყოდა:
«დაჰმარხე, მამაო წმიდაო, ეგე ქარტად და ევე-
დრე იმერთსა, რაათა აჰოცნეს ჩემგან ყოველი,
რავდენი არს მაგას შინა». თა მიიღო წმიდამან
ქასილი მისგან ქარტად იგი და შებეჭდა მას
ზედა და დადვა იგი წინაშე საკურთხეველი-
სა და ევედრა იმერთსა, რაათა აღმოჰოცოს,
რადცა არს მას შინა. თა ლოცვითა მისითა და
სარწმუნოებითა მის დედაკაცისაჲთა აღმოჰო-
ცა, რადცა-იგი იყო მას შინა, თვნიერ ერთისა
ცოდვისა. ღოლო ცოდვაჲ იგი უდიდესს იყო
ყოველთა ცოდვათა მისთა.

თა რაჟამს განაღო ქარტად იგი დედაკაც-
მან მან და შთახედა ყოველსავე, რავდენი იყო
მას შინა, აღმოჰოცოილ იყო, თვნიორ ერთი იგი
დგალა. შაშინ შეურდა ფერჳთა წმიდისა **ქას-
ილისთა** და ევედრებოდა, რაათა ითხოვოს იმ-
რთისაგან ამის ცოდვისათჳსცა ერთისა, რაათა
აღიჰოცოს მისგან. შაშინ მიუგო წმიდამან და
ჰრქუა მას: «ასულო, რამეთუ ჰომელმან მოწყ-
ალებითა თჳსითა აღმოჰოცნა მრავალნი, ჴგივე
შემძლებელ არს აჰოცად მის ერთისაცა, რომე-
ლი დგას, რამეთუ ჴგი არს, ჰომელმან აიხუნა

ცოდვანი სოფლისანი ყოველნი. თა უკუეთუ შენ
მოთმინე იქმნა, არა ხოლო თუ ცოდვანი ოდენ
შენნი აღიჰოცნენ, არამედ მადლიცა მიგეცეს.
უხილე ან, ასულო, და წარვედ უდაბნოდ მთასა
მას **ორაჰაისასა**. თა მუნ კაცი არს წმიდაჲ და
სავსე არს იგი მადლითა იმრთისაჲთა, რომელ-
სა ჰრქვან **უფრემ**. ჴგი მას მთასა დამკვდრებულ
არს, და მიეც მას ქარტად ესე და ევედრე მას,
რაათა ითხოვოს იმრთისაგან, რაათა მოგიტეოს
ცოდვაჲ ესე».

თა ვითარცა ესმა წმიდისაგან იმრთისა დე-
დაკაცსა მას სიტყუად ესე, მწრაფლ წარვიდა
წმიდისა **უფრემისა** და პოვა იგი სენაკსა შინა
თვსსა. ღოლო იგი ჰრეკდა კარსა და ეტყოდა:
15 «შემინყალე მე, წმიდაო იმრთისაო». თა რაჟამს
იხილა, იცნა საქმწ მისი სულითა და ჰრქუა
მას: «წარვედ ჩემგან, ჴ, დედაკაცო, რამეთუ მე
კაცი ცოდვილი ვარ». შაშინ მისცა მას ქარტად
იგი და ჰრქუა მას, ვითარმედ: «მთავარეპისკო-
პოსმან წარმომავლინა შენდა, რაათა ევედრო
შენ იმერთსა და აღმოჰოცოს ცოდვაჲ ესე ჩემი
ერთი, რომელი-ესე დგას ჩემ ზედა, რამეთუ
წმიდაჲ **ქასილი** ევედრა იმერთსა, ვიდრემდის
აჰოცნა ყოველნი ცოდვანი ჩემნი, და შენცა ნუ
გიმძიმდების ვედრებად იმრთისა მიმართ, რა-
ათა აჰოცოს ერთი ესე, რამეთუ მან მომავლინა
შენ თანა».

შაშინ მიუგო ნეტარმან და ჰრქუა მას: «არა,
ასულო, გარნა ჰომელმან-იგი აჰოცნა მრავალ-
ნი, ჴგივე შემძლებელ არს აჰოცად ამის ერ-
თისაცა. წრამედ მიისწრაფე ადრე, წარვედ,
რაათა მიენიფო მას». შაშინ იკურთხა მისგან
და წარვიდა **ხესარიად**. თა ვითარცა შევიდა
ქალაქად, პოვა წმიდაჲ **ქასილი**, რამეთუ აღ-
სრულებულ იყო მას დღესა შინა, და დაჰ-
მარხვიდეს მას. თა ვითარცა იხილა იგი, ინყო
წმობად და ლალადებად გოდებით და ტირილით
და გორვიდა ქუეყანასა ზედა და ემდურვოდა,
ვითარცა ცოცხალსა, და იტყოდა: «ვაჲ მე, ვაჲ
40 მე, მონაო იმრთისაო, რაჲსათჳს მიმავლინებდი
უდაბნოდ? ამისთჳს, რაჲთამცა არა შეგაგინე,
და კუალად-მაქცია ცალიერად, რომლისა თანა
შენ მიმავლინე? მოხედვა ყოს იმერთმან და
საჯოს შოვრის შენსა და ჩემსა, რამეთუ შემ-
ძლებელ იყავ ვედრებად და მოტევებად ჩემ-
და ცოდვაჲ ესე ჩემი». თა დააგდო ქარტად იგი
სარეცელსა მას ზედა, და უთხრობდა საქმესა
მისსა ყოველთა მათ მოქალაქეთა, რომელნი
იყვნეს მუნ.

და სნეულთა მსახურებად მეოხად უწინარწს განსლვისა მისისა.

შაშინ შემოკრბეს ყოველნი მოქალაქენი და მდაბიონი და დაჰმარხეს იგი დიდითა დიდებითა და პატივითა, და მწუხარე იქმნნეს ყოველნივე სიკუდილისა მისისათჳს. ყოველსა, რომელსა მოემარჯვს, მიიტაცებდინ სამოსლისა მისისაგან, ვითარცა ევლოგიასა. შა დაჰმარხეს იგი უცხოთა სამარხოსა, რამეთუ ესრწთ დაემცრო მას, და ესეცა კუალად, რაათა არა დაჰმარხო მის თანა სამოსელი კეთილი. შა შემდგომად მცირედთა ჟამთა აღმოიღეს გუამი მისი წმიდა მოქალაქეთა, სადაცა-იგი იღვა, და შთადევს იგი ლუსკუმასა ქუაბსა შინა ეკლესიასა თანა, სადაცა-იგი იმარხვებიან ეპისკოპოსნი. შა იგი პატივცემულ არს და დიდებულ ყოველთა მიერ მორწმუნეთა ჟრისტჳსთა, რაათა მეოხებითა მისითა ყოველნი ღირს ვიქმნეთ სასუფეველსა ჩათასა მადლითა და კაცთმოყუარებითა ოფლისა ჩუენისა ჴესუ ჟრისტჳსითა, ჟომლისა არს დიდებად და პატივი თანა შამით და სულით ჴმიდითურთ აწ და მარადის და უკუნიითი უკუნისამდე. შმენ.

30. შმის წარმავალისაგან სოფლისა დაუტევნა ჴკლესიასა შინა წმიდასა საკითხავნი მრავალნი, რომელნი გამოთქუნა ფრიად ურიცხუნი და თარგმანნა ძუელნი და ახალნი მოსწრაფებითა დიდითა **ჴერძულად** და **სსურულად**, ფრიად სარგებელნი და განმანათლებელნი ყოველთა, რომელთა იკითხონ მათ შინა. შა

უკუანადსკნელ ერთმან ვინმე მოწაფეთა მისთაგანმან თქუა, ვითარმედ: «რაჟამს ვიყვენით მის თანა **ორაჰას**, ქალაქსა შინა კურთხეულსა, შემოგვჭურიტნა დედაკაცმან ვინმე ერთმან ერდოთა ზედადთ და მრქუა ჩუენ: რაჲ შეჰგბოლეთ დღეს?» ხოლო წმიდამან **ჴერემ** მიუგო და ჰრქუა: «ორი მოვლება და დასაბურველი». შა მასვე ჟამსა შინა გვბრძანა აღშწნებად კედლისად, და აღვაშწნეთ ორი მოვლებად და ზედა საბურველი და დავყავთ ადგილი იგი, რაათა არა კუალადცა შემოგვჭვრობდეს. შა დასასრულსა ცხორებისა მისისასა გვთხორობდა მოწაფე ესე წმიდისა **ჴერემისი** და თქუა მის მაგიერ, ვითარმედ: «თქუა წმიდამან **ჴერემ** უკუანადსკნელ ჟამთა მისთა, თქუა, ვითარმედ: ერჴენა მას ხილვად, რამეთუ ვაზი აღმოგდა ენასა ზედა მისსა დიდი და აღორძნდა ფრიად, და აღივსო მისგან ყოველი ქუეყანად, და გამოიხუნნა ტევანნი ურიცხუნი. შა მოვიდოდეს ყოველნი მფრინველნი ცისანი და ჭამდეს ნაყოფისა მისისაგან. შა რავდენიცა ჭამდეს, უფროდსლა აღმოეცენებოდა და გამოჰქონდეს ტევანნი». შა ჭეშმარიტად, რამეთუ ყოველნი დაბადებულნი მოისთულებენ ცხორებასა თქუმულთა მისთაგან და თარგმნებულთა წმიდისა და ნეტარისა **ჴერემისთაგან**, რომლისა ლოცვითა მისითა და ვედრებითა, რაათა ყოველნი ღირს ვიქმნეთ ზიარ ყოფად მის თანა სასუფეველსა იმრთისასა, ჟომლისა არს დიდებად და პატივი აწ და მარადის და უკუნიითი უკუნისამდე. შმენ.

